

SWIFT CONSERVATION

KEEPING THE SKIES ALIVE

www.swift-conservation.org

ULOTKA II

Naprawy dachów i wymiany pokryć dachowych w miejscach siedlisk jerzyków.

Oto kilka prostych wskazówek, aby remont dachu w miejscu siedliska jerzyków był wykonany zgodnie z prawem oraz w ten sposób aby zachować siedlisko jerzyków w jego dawnym miejscu.

Zdjęcia

1.

Otwory wycięte w deskach licowych umożliwiają jerzykom dostęp do ich gniazd w okapach kaplicy.

2.

Jerzyk wlatujący pod dach poprzez wysuniętą dachówkę. Gniazdo znajduje się w poszyciu dachu poniżej.

Tych zasad przestrzegaj wykonując remont dachu pod którym znajduje się siedlisko jerzyków:

1. **Nie wykonuj remontu dachu w okresie lęgowym jerzyków (od maja do końca sierpnia).**
2. **Nie zakłócaj spokoju jerzykom żadnymi pracami remontowymi w okresie ich lęgów.**
3. **Po remoncie udostępni dawne otwory wlotowe prowadzące do ich siedlisk lub wykonaj budki kompensujące utracone siedliska tak aby nowe otwory wlotowe do budek, pokrywały się ze starymi.**

Naprawa i odnowa dachów bez niszczenia gniazd.

Naprawy i wymiany poszyc dachowych są nieuniknione. Jeżeli naprawy dachu są w miejscach siedlisk jerzyków, nie można dopuścić aby prace te były przyczyną pozbycia się dawnych siedlisk jerzyków w tych konkretnych miejscach. Nowy, nieprzemyślane wykonany remont dachu może powodować brak dostępu do otworów wlotowych, szczelin, otwartych okapów, gdzie niegdyś gniazdowały ptaki. Wówczas cała kolonia znika. Dzieje się to na szeroką skalę w całej Europie. Rezultatem tego jest gwałtowny spadek populacji jerzyków – 53%. gdzie nastąpił spadek populacji jerzyków w południowo-wschodniej Anglii w ostatnich 12 latach i nie można liczyć na wzrost populacji z uwagi na coraz mniejszą ilość zachowanych miejsc dawnych siedlisk.

Można tego uniknąć. Wystarczy przewidzieć to co może się stać. Należy remont tak zaplanować i dołożyć starań, aby zachować dawne siedliska jerzyków i aby Tobie i Twoim dzieciom pozwolić na dalsze czerpanie radości z podziwiania ich akrobatycznych lotów i nawoływań. Poniżej znajdziesz informację o tym, jak zadbać o bezpieczne rozmnażanie jerzyków w Twoim budynku. Jednocześnie zwracamy uwagę na fakt, że płoszenie i zabijanie jerzyków, niszczenie ich gniazd bądź jaj oraz młodych piskląt jest przestępstwem zgodnie z obowiązującym prawem.

Miejsca gniazdowania jerzyków.

W okapach dachów – w otwartych okapach, pod dolnym rzędem dachówek, powyżej rynien, w wolnej przestrzeni dachu (stropodachu).

W otworach – w otworach między płytowych, za rynnami, pod balkonami.

Pod wykończeniami blacharskimi – tam gdzie kończą się cegły lub w otworach pod luźnymi/ brakującymi wykończeniami blacharskimi na kominach i w świetlikach

W szczytach ścian – za deskami szczytowymi, tam gdzie kończą się cegły.

Pod dachówkami – pod luźnymi lub przemieszczonymi dachówkami, na deskach dachowych lub na filcu.

W brakującym spoinowaniu – w przestrzeniach za przerwami pomiędzy kamieniami lub ceglami, gdzie wymyte zostało spoinowanie.

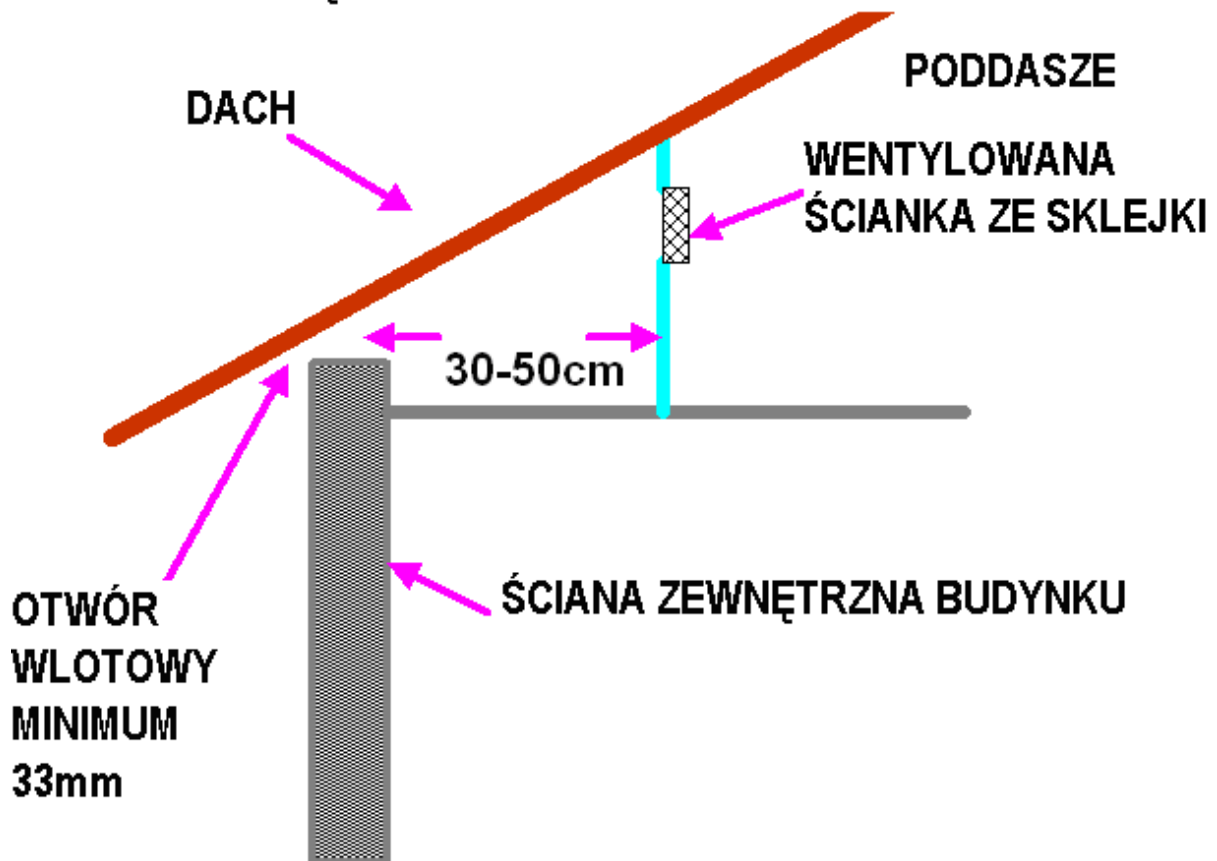
Jak zachować ich siedliska i pozwolić jerzykom na bezpieczne rozmnażanie.

Nigdy nie wymieniaj pokrycia dachowego w okresie lęgowym jerzyków (zazwyczaj koniec kwietnia do początku września)

Gniazda w okapie – pozostawienie otwartego okapu to najprostsze i najlepsze rozwiązanie. Można też wyciąć otwory w poszyciu pasujące do starych wlotów.

Jeśli musisz, zamontuj wentylowaną ściankę ze sklejki co najmniej 30 cm wewnątrz strychu, aby otoczyć obszary gniazd jerzyków, a jednocześnie wykorzystać przestrzeń strychu, jak pokazano poniżej. Więcej rysunków i szczegółów pokazano na ostatniej stronie.

SPOSÓB ZAMONTOWANIA BUDKI DLA JERZYKA WYKORZYSTUJĄC PODDASZE W BUDYNKACH

Gniazda w otworach – tam gdzie nie stanowi to problemu po prostu pozostaw stare otwory. Możesz zamontować dachówkę do łąty powyżej, aby ochronić otwór od deszczu, lub zamontować cegłę z otworem, aby zapewnić alternatywne miejsce gniazdowania. Cegła musi być umieszczona dokładnie tam, gdzie znajdowało się stare gniazdo i wlot do niego.

Za wykończeniami blacharskimi – odsuń lub przedłuż wykończenia blacharskie i grzbietowe/ końcowe dachówki, aby pozwolić jerzykom na wlatywanie, w taki sposób, aby zapobiec niekorzystnym warunkom atmosferycznym.

W szczytach ścian – pozostaw otwór lub zamontuj proste, drewniane miejsca gniazdowania za deskami szczytowymi.

Pod dachówkami – wymień dachówki pozostawiając stare szczeliny, którymi Jerzyki dostawały się do środka. Możesz to wykonać w prosty sposób, wstawiając kliny cementowe i fragmenty dachówek pod nowymi dachówkami, podnosząc je o 30 mm, co zapewni dostęp Jerzykom. Firma Tudor Tile Co. (www.tudorrooftiles.co.uk) oferuje specjalny zestaw trzech dachówek pozwalających na dostęp dla nietoperzy. Można je także wykorzystać dla jerzyków. Zapytaj o szczegóły.

W przestrzeniach za brakującym spoinowaniem – pozostaw wlot do gniazd jerzyków bez spoinowania.

Uwaga – nie konserwuj miejsc gdzie znajdują się jerzyki środkami owadobójczymi – może to im zaszkodzić.

Jeśli żadne z powyższych rozwiązań nie jest możliwe – rozważ zamontowanie budek lęgowych lub cegieł z otworem.

Poniżej przykłady jak zachować miejsca gniazdowania Jerzyków:

Zdjęcia

1.

Jerzyki rozmnażają się w okapie tego hotelu w Escatorial, w Hiszpanii.

Szczeliny wlotowe (widoczne jako ciemne linie u góry ściany) pozostawiono otwarte, aby ptaki mogły tam wlatywać, jednocześnie pozwalając na wentylowanie przestrzeni pod dachem.

2.

Gniazda jerzyków pod dachówkami na końcach cegieł tego dachu. Naprawa usunęłaby je, lecz pozostawienie cegieł w obecnym stanie i zamontowanie głębszych dachówek, odsuniętych tak, aby zachować wlot dla jerzyków od spodu, pozwoli na ochronę przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi jednocześnie pozwalając jerzykom na gniazdowanie.

3.

Gniazdo jerzyków na końcu szczytu ściany, odkryte, gdy usunięto deski szczytowe. Jerzyki mogą gniazdować na bardzo ograniczonych przestrzeniach.

4

Koniec szczytu ściany pokazany po lewej stronie został wypełniony deskami szczytowymi zawierającymi budki w kształcie schodków. Będą one zamknięte deską z wyciętymi otworami, aby zapewnić jerzykom dostęp do nowych miejsc gniazdowania w ich wnętrzu.

5.

Cegła z otworem zamiast wcześniej otwartego okapu, aby zapewnić nowe miejsce gniazdowania dla jerzyków. Dach tego szpitala musiał być szczelnie zamknięty, z uwagi na restrykcyjne wymagania higieniczne, jednak gniazda jerzyków ocalono.

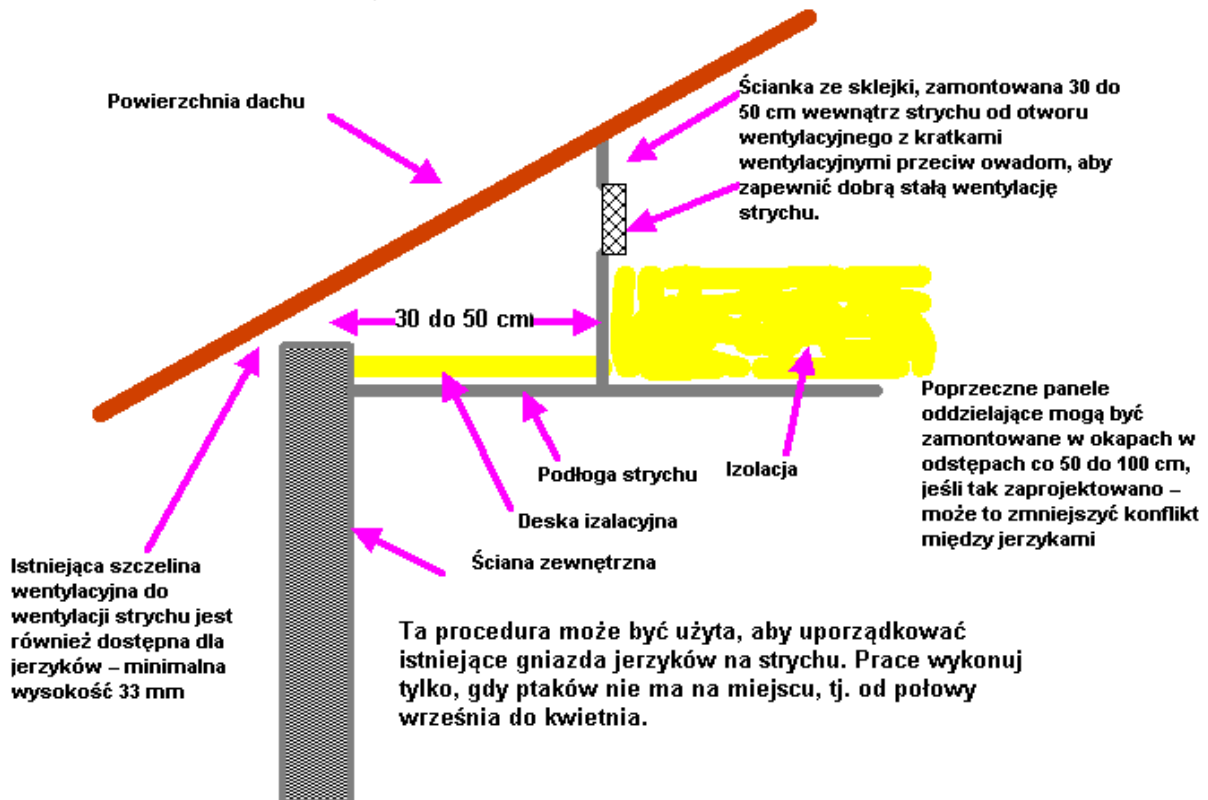
6.

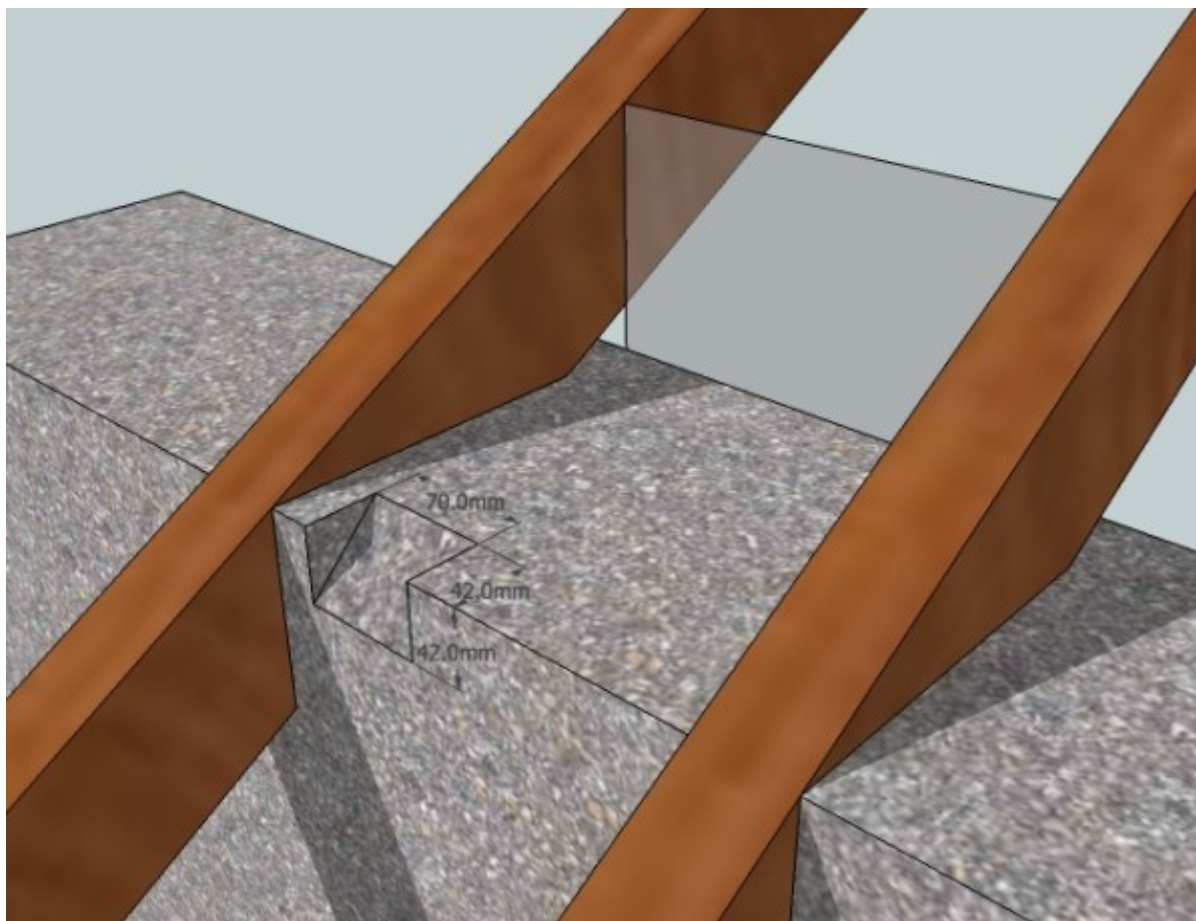
Plastikowe podsufitki i rynny zostały zamontowane na tym nowym dachu. W podsufitkach wycięto otwory w pobliżu ściany, aby zapewnić dostęp jerzykom do ich gniazd w okapach.

Rysunek

Tworzenie miejsc gniazdowania w istniejących otwartych okapach

Rysunki: Prawa autorskie Edward Mayer i Dick Newell

Powyżej: przykłady jak zachować miejsca gniazdowania jerzyków w otwartych okapach, gdy muszą być przebudowane. Po poradę i pomoc dotyczącą tego i innych sposobów pomagania jerzykom przetrwać we współczesnym świecie zapraszamy do kontaktu z Swift Conservation lub Fundacją „Ratujmy Ptaki”.

ulotka przetłumaczona jest z języka angielskiego, który jest oryginałem: „Roof Repairs and Re-Roofing with Swifts”; prawa autorskie Edward Mayer / Swift Conservation; tłumaczenie Fundacja „Ratujmy Ptaki”; fotografie zaczerpnięte z angielskiego oryginału

www.mail@swift-conservation.org

www.info@ratujmyptaki.org

Roof Repairs Leaflet - Copyright © Edward Mayer & Swift Conservation 2011